

Portál > Články > K otázce legálnosti odposlechu

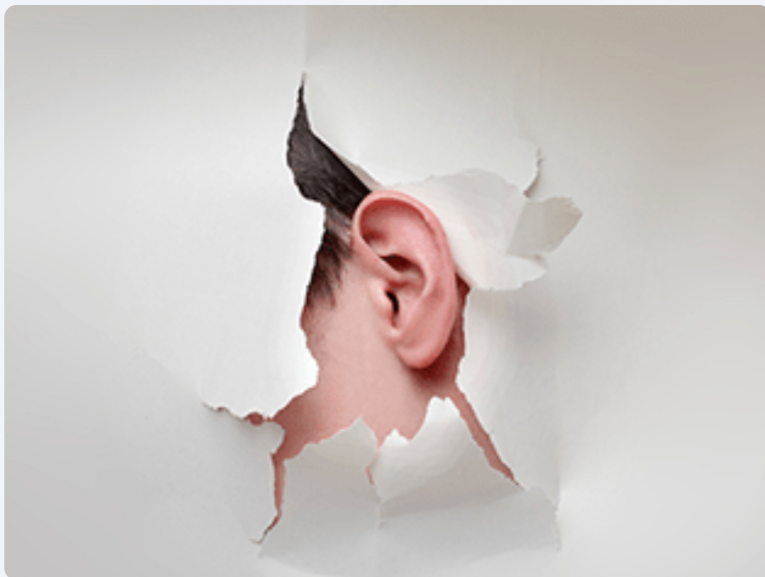
K otázce legálnosti odposlechu

Institut odposlechu je relativně obšírně upraven v § 88 an. zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), v platném znění, dále jen „trestní řád“. Základní vstupní podmínkou je vedení trestního řízení pro zločin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody s horní hranicí trestní sazby nejméně osm let pro vyjmenované zločiny nebo jiné úmyslné trestné činy, k jejichž stíhání zavazuje vyhlášená mezinárodní smlouva.

JUDr. Jiří Solil
advokát v AK Solil, Fiala a spol.

20. října 2014, 22:00

Další podmínkou pak je důvodný předpoklad, že prostřednictvím odposlechu budou získány významné skutečnosti pro trestní řízení, s rozvazující podmínkou, že nelze sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo by jeho dosažení bylo podstatně ztíženo.

Přibližně v období Špidlovy vlády před cca 12–ti lety došlo v České republice k razantnímu nárůstu povolených odposlechů. Lze konstatovat, že jejich počet stále roste. Nelze si nevzpomenout na bývalého policejního prezidenta, generála Jiřího Koláře, který dokázal počátkem 21. století prohlašovat při tiskové konferenci, že nelegální odposlechy neexistují s tím, že on sám nemá nic co skrývat. Dnešní představitelé orgánů činných v trestním řízení se odposlechy doslova zaklínají s tím, že prohlašují, že se v podstatě jedná o jediný prostředek zjišťování trestné činnosti, o čemž lze s úspěchem pochybovat, neboť co by chudáci policisté dělali před érou mobilních telefonů? Asi nic.

Jako podstatnou okolnost pro nařízení odposlechu je třeba sledovat právě [zákonem taxativně stanovenou podmínku](#), jak je uvedeno shora, že

1. musí být dán důvodný předpoklad získání významných skutečností pro trestní řízení,
2. nelze sledovaného účelu dosáhnout jinak nebo podstatně ztíženo.

Z dosavadní soudní praxe, jednoznačně přiznané i ze strany soudců a Soudcovské unie při různých excesech, jako byly například odposlechy dětí zájmových osob a podobně, nesporně vyplývá naprostá neinformovanost rozhodujících soudců o těchto zákonem přesně stanovených podmínkách, když mnohdy rozhodují na základě zcela stručných zpráv žadatelů o odposlechy a navíc *ad hoc* na více telefonů najednou. A nějaká ta kvalifikace se pak už vždy najde.

Oprávněnou osobou, která rozhoduje o nařízení odposlechu, není ve skutečnosti soudce, který rozhoduje na základě neověřeného tvrzení policie, nejčastěji ve stadiu domněnky, pouze formálně, nýbrž policejní orgán, resp. státní zástupce. Jedná se tedy o systémovou chybu. Jistě by bylo zajímavé nahlédnout do statistik, kolik že návrhů na odposlech bylo soudy odmítnuto, pokud se tak vůbec stalo.

PODCASTY

Právní Kontroverze: Zkažená dovolená – kdy má cestující právo na peníze, omluvu nebo náhradní řešení?

30. června 2026, 10:00

§ CODEXIS®
... odemkněte sílu AI.

- Šetří čas právníkům.
- Umožní samostatnost ostatním.
- Odpovědi vycházejí z ověřitelných zdrojů.

ČASOPIS

Přihlaste se k odběru našeho elektronického časopisu

Váš e-mail

ANAG®

NOVINKY

Pracovní doba
Daně z příjmu

2026

**PÍŠEME O TOM,
O ČEM
OSTATNÍ MLČÍ**

čtete

Pro zajímavost je možno uvést například judikát Ústavního soudu České republiky ze dne 23. 5. 2007, č.j. II. ÚS 615/06-1, který se zabývá náležitostmi příkazu k odposlechu telekomunikačního provozu a ve kterém je mimo jiné konstatováno, že nelze „připustit praxi, která setrvá stroze na formálních náležitostech a zcela rezignuje na posouzení materiálních podmínek pro nařízení odposlechu a záznamu telekomunikačního provozu. Posouzení těchto podmínek musí být patrné v odůvodnění příkazu, aby tak byl zcela zřejmý ústavně souladný postup soudu.“

Orgány činné v trestním řízení nyní dokonce zkoušejí prosadit průlom nemožnosti odposlechu rozhovoru mezi advokátem a klientem, aktuálně v mediálních kauzách ohledně pánů Rittiga a Janouška. Údajně opět s potřebou získávat prostřednictvím odposlechů informace, neboť jinak to údajně nejde. Zcela je tak pomíjen právě institut ochrany komunikace mezi advokátem a klientem, na který taktéž navazuje zákonem uložená povinnost mlčenlivosti advokáta.

Aktuálně diskutovaným tématem je otázka možnosti odposlechu novináře, a to za účelem zjištění jeho zdroje. Zákon sice přiznává novináři právo utajovat svůj zdroj informací, ovšem nikde není stanoven zákaz možnosti nařízení odposlechu v případě vyšetřování závažné trestné činnosti, kterou úniky z policejních spisů dozajista jsou. Zůstává však nevyřešenou otázkou, proč ze se orgány činné v trestním řízení zajímají pouze o některé úniky informací, když úniky ze spisu dnešních manželů Nečasových zůstávají opominuty.

Jako zvláštní kapitolu lze označit dřívější mediálně diskutované odposlechy vysokých funkcionářů státního zastupitelství anebo současný únik informací do tisku ve věci údajných podezření proti osobě pražské městské státní zástupkyně Jany Hercegové. Policisté označují v únicích městskou státní zástupkyni, tedy nejvyššího státního zástupce v jurisdikci hlavního města Prahy, jako podezřelou, opět na základě neprokazovaných tvrzení, kdy se opakuje jejich podezření, že pachatelé měli být informováni touto osobou, a díky ní pak měli ve své údajné, nikdy neprokázané trestné činnosti, ustát. Policie odvozuje svá podezření, která upouští do tisku, z faktu že k trestné činnosti nedocházelo.

Odposlechy lze jistě považovat za důležitý a potřebný prostředek objasňování velmi závažné trestné činnosti. Je však neudržitelný stav, kdy policisté předkládají spisy na samé hranici stručnosti soudcům nebo státním zástupcům, kterým nezbyvá než vyhovět, aby se např. s odstupem několika let nedozvěděli, že je policisté považují z tohoto důvodu také za podezřelé. Obecná lavina hysterie z potřeby objasňování korupčních případů již přesáhla únosnou mez. Ukazuje se, že je naprosto nezbytné vytvořit nový fungující mechanismus posuzování povolení odposlechů, kdy ve věci budou skutečnou roli hrát státní zastupitelství a zejména soudy a nikoliv policisté, jak je tomu bohužel dosud. Je potřeba si uvědomit, že smyslem zákonné úpravy je právě zajistit nezávislé rozhodování prostřednictvím soudů, a to po předchozím zvážení ze strany státních zástupců, kteří se nebudou muset bát postihu ze strany neúspěšných žadatelů o odposlechy z řad policistů a budou rozhodovat na základě ověřitelných a relevantních informací. V opačném případě by bylo možná dobré ukončit současný optický klam a policistům přímo přiznat právo nařizovat si odposlechy jak uznají za vhodné.

Solil | Fiala a spol.
advokátní kancelář

Sdílet článek

Kopírovat odkaz

trestní řízení státní zástupce soudce odposlech justice policie ostatní

Další články

ČLÁNKY

Obstrukce dlužníka v insolvenci jako trestný čin ...

Dlužník 11 let blokoval insolvenci námitkami podjatosti a žalobami. Nejvyšší soud potvrdil: jde o trestný čin. Co to znamená pro věřitele?

Miroslav Kopeček • 17. července 2026, 07:51

ČLÁNKY

Česko zásadně mění přístup k trestání korporací. Místo...

Trestně odpovědné jsou v Česku už pár let nejenom fyzické osoby, ale i ty právnické. Od července 2026 se přitom výrazně rozšiřují...

JUDr. Ladislav Smejkal • 16. července 2026, 07:28

ČLÁNKY

Chybné nebo neexistující odůvodnění jako důvod...

Odůvodnění správního rozhodnutí není úřední formalita ani prostor pro mechanické převyprávění spisu. Je to část rozhodnutí, v...

Kolektiv autorů • 15. července 2026, 07:23

ČLÁNKY

Způsobilost nezletilého právně jednat

Pokud položíme otázku, zda si nezletilý může bez zastoupení rodičem koupit zmrzlinu, bude nejspíše obvyklá odpověď ano. Při otázce za...

JUDr. Jana Tomešová • 14. července 2026, 07:28

ČLÁNKY

ESGRR: praktický návod pro poskytovatele ESG ratingů

Již 2. července 2026 nabylo plné účinnosti nové evropské nařízení o transparentnosti a integritě činností v oblasti ESG ratingů...

Kolektiv autorů • 13. července 2026, 07:43

PRÁVNÍ PROSTOR

Právní portál, jehož cílovou skupinou jsou nejenom právní profesionálové a zástupci právnických profesí, ale všichni, kteří potřebují právní informace.

Obsah

[Články](#)
[Judikatura](#)
[Legislativa](#)
[Aktuality](#)
[Akce](#)
[Podcasty](#)

Odkazy

[O portálu](#)
[Redakce](#)
[Podmínky užívání](#)
[Publikační podmínky](#)
[Ochrana osobních údajů](#)
[Odběr časopisu](#)

ATLAS GROUP

Rozmnožování obsahu pro účely automatizované analýzy textů nebo dat dle ustanovení § 39c autorského zákona je bez souhlasu ATLAS consulting spol. s r.o. zakázáno. Jakékoli užití obsahu včetně převzetí, šíření či dalšího zpřístupňování článků a fotografií je bez souhlasu ATLAS consulting spol. s r.o. zakázáno.

© 1999–2026, ATLAS GROUP